

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.

Atelierile tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA

1838

GH. BARIȚIU

ȘI SFINȚIT DE LUPTLE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘENII

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513

Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societății lei 600
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 53 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942

12 Iulie 1942

Anul 105

Dublarea Evreilor

de I. Bozdog

Lucrurile au apucat pe făgașul cel bun. Slavă Domnului că ne-am desmetecit, deși cam târziu, dar totuși încă la timp, pentru ca să nu trebuiască să desperem un neam dăruit de Dumnezeu cu atâtea însușiri alese și cu atâtea putere de inițiativă și creație pe toate tărâmurile vieții.

A trebuit să trecem prin cutremurul dărâmarilor de hotare sfinte ca să vedem realitatea în toată cruzimea ei și să ne ridicăm de sub ruinele catapetesmei, pe care am reușit s'o încălțăm într-o parte mai strălucitoare decât a fost și să dăluim cu sânge scump pilonii noi ce-i vom așeza întregii zidiri.

Intre ruinele și molozul surpăturilor au intrat meșteri noi, iluminați de credința veacului ce-l trăim, care au descoperit cauzele marilor căderi și au pus mâna în rană curajos și fără milă.

Intre carii ce-au ros continuu și pe încetul edificiul statului au fost găsiți ca principalii vinovați și Evreii. Comerțul, industria, marile întreprinderi și trusturi au fost tot atâtea cetății străine ridicate în trupul neamului, din adăpostul căroră, au pus mâna și au deformat și întreaga viață spirituală a neamului. Au înrădăcinat mai ales în conștiința publică românească neîncrederea în capacitatea ei de muncă și au prefăcut în crez general părerea că Românul nu are vocație pentru viața economică.

Lupta s'a dat și la noi, în teorie, cu mulți ani înainte, dar spre nenorocul nostru s'au risipit de cele mai multe ori tone de cerneală și hârtie mai mult de dragul de a ne găsi în treabă, dacă n'a fost uneori și cu izuri și mirosuri de ași arăta dinții tăioși vreun director cu bunul gând al buzunarului, ca, apoi, toată campania naționalistă să se domolească sau să se îndrepte nu contra leilor căzuți în capcană, ci după fânțarii ce bâzâiau cu aceeași nerușinare pretutindenea.

Epoca de luptă românească a început de un an și jumătate abia. S'au luat multe măsuri bune, chiar drastice uneori, dar absolut necesare. Bine este că aceste măsuri să nu sufere modificări rapide și mai ales să nu trădeze niciodată mână șovăitoare, căci aceasta ar putea aduce un rău tot atât de mare ca și cel înlăturat, adică încurajarea lăcomiei și dorului de îmbogățire al celor ce se ivesc ca roiul de muște oriunde simt că e ceva de supt și exploatat. Grija continuă a guvernului de a elimina din întreprinderi pe toți specialiștii evrei este adeseori împiedecată de acest soliu murdar de oameni.

Un caz, credem, va confirma tot ce am spus până aici. La o mare întreprindere din județul nostru, cu capital în întregime evreesc din Budapesta, s'a ajuns la naționalizarea consiliului de administrație dar a rămas capitalul și specialiștii evrei, controlați tot de pașaportari.

Este în întreprindere un evreu pașaportar vienez de origine, care și-a pierdut cetățenia germană și nu o are pe cea română. Om fără pregătire,

Prin puterile noastre

de Dr. N. Căliman

Sunt indivizi, sunt colectivități omenești, sunt națiuni, sunt state bolnave, slăbănoage și fără puteri, care se pot ținea și mișca numai ajutate și proptite de alții.

Slăbănogul și schilodul își face totdeauna milă. Ii sari în ajutor, cu bunăvoință, din milă. Mila însă nu e tot una cu prețuirea. Ți-i milă de el. Atât. Dar tu, cel sănătos, nu-i poți prețui puterile, pe care nu le mai are.

Am cunoscut și noi un mare bolnav. Trecea din boală în boală. Căuta mereu cârjă de proptire. Se proptea când pe una când pe alta. Câte una mai bună, altele putrede de tot. Niciuna nu-i ajuta prea mult. Cădea nu odată în brânci. Așa ajunsese la capătul puterilor sale.

Atunci s'a întâmplat minunea cea mare. Doctorii mari s'au adunat la căpătâiul bolnavului. S'au sfătuit scurt și i-au dat bolnavului lovitura cea mai puternică, pe care o putea căpăta. Minunea a venit. S'a făcut însănătoșirea.

Metoda este bine cunoscută în medicină. Lovitura se dă câte odată cu bună știință. Alteori vine pe neașteptate. Pune pe bolnavi grei pe picioare proprii. Folosește însă numai la boale funcționale.

A folosit de minune și în cazul nostru. Bolnavul grav până atunci

a pornit pe picioarele proprii, cu puteri noi, acumulate în timpul bolii. Bucuria sănătății și a puterii recăștigate îl făcea să nu cunoască nicio piedecă. Când a aruncat cârjile și a pornit pe picioarele proprii, simțea în el toate puterile unui trecut lung. Erau puteri acumulate, de puțini bănuite.

Și bolnavul de ieri a tot mers. Nu se putea opri. Nici cele mai mari piedeci nu-l puteau opri. Se uitau la el toți cei din jur. Nu se puteau lămuri. Acesta să fie bolnavul de ieri, se întrebau buimăciți, cei care-l priveau? Nu puteau înțelege.

Nu înțelegeau, că boala marelui bolnav nu fusese o boală organică. Ea fusese numai o boală funcțională. Organismul lui rămăsese sănătos și plin de vigoare. Și cu această vigoare și putere, la care se adăuga bucuria însănătoșirii, a pornit la drum pe picioare proprii.

Și a tot mers. S'a urcat tot mai sus și mai sus. Fierbea sângele în el. Mergea către culmi nebănuite. Așa a ajuns pe culmile Odesei, ale Kerciului și ale Sevastopolului.

De pe aceste culmi privește acum minunăția viitorului. Și de pe aceste culmi poate privi cu

Continuare în pagina 5-a

Probleme românești

Ardealul și Aromânii

de N. Babole

Românii macedoneni, o frântură de popor, trăind în împrejurări extrem de grele, au dat contribuții dintre cele mai însemnate la dezvoltarea vieții culturale, naționale și politice a popoarelor înconjurătoare, precum și a Românilor de pretutindeni. Cu o generozitate impresionantă, s'au despuiat Aromânii de o seamă de bunuri spirituale și materiale, sporind cu ele patrimoniul altor neamuri.

Statele moderne din Balcani, Grecia și Serbia, s'au creat cu contribuția de sânge și cu priceperea politică a poporului aromân. Acesta a dat Grecilor și Sârbilor o pleiadă de oameni politici, luptători-eroi, literați și savanți, care au scris cele mai glorioase pagini ale istoriei lor. Amintesc aici în treacăt pe cel mai mare om de stat al Greciei, I. Coletti, apoi Valaoritis, poet de rară putere creatoare, Sp. P. Lambros, cel mai de seamă istoric al Grecilor. Conducătorii revoluției din 1821 au fost tot Aromâni: Rhigas Pheraos, poetul revoluției, Blahova, Caciandoni, Bucovala etc. Mulți mecenai care au înzestrat statul grec cu instituțiuni culturale și donațiuni fabuloase: Averof, Sina, Tușița etc. au fost deasemenea de origine aromânească.

Lăsând la o parte contribuția Aromânilor în viața culturală și politică a Principatelor și a statului român modern, în Ardealul nostru în deosebi Români macedoneni au jucat un rol covârșitor.

Mânați de vântul pribegiei sau de dorul de îmbogățire, Aromânii au izbutit prin munca și priceperea lor să-și creeze o situație materială și socială dintre cele mai frumoase în monarhia habsburgică. Cu o tenacitate vrednică de admirat și-au păstrat credința strămoșească și prin generozitatea lor s'au clădit o mulțime pe locașuri de închinare în tot cuprinsul Ardealului.

— Continuare în pag. 3 —

— decât o școală inferioară — este șeful producției brute a întreprinderii. Conform legii e dublat de un tânăr și capabil inginer român. Se depun acum toate eforturile ca tânărul inginer să se declare incapabil de a prelua secția, pentru ca evreul să-și poată prelunge șederea ca specialist în țară.

Comerțul merge și fără Evrei. Va merge și această întreprindere, cu singurul nostru regret că se mai găsesse totuși încă prea mulți străini care iau posibilitatea de traiu din gura copiilor noștri, și că se mai găsesse Români care să intervină pentru străini.

E ceasul neamului, deci să înceteze manevrele în jurul dublării Evreilor, iar protectorii lor, dacă sunt, să-și pună cenușa pe cap până nu e prea târziu. Suntem siguri că guvernul nu-i va tolera, iar noi vom servi numele și al unora și al altora.

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIEI”

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

GRIGORE POPA: Cartea anilor tineri. Poeme. Colecția „Abecedar”.

Se vor mira pe bună dreptate, cei care vor citi aceste rânduri și care au luat cunoștință de aprecierile noastre anterioare.

Intr'adevăr, în eseurile sale, d-l Grigore Popa pune o pasiune remarcabilă, stilul e înflorit, liric, plin de poezie.

Cu atât mai curios se va părea, să nu întâlnim în Cartea anilor tineri niciuna din aceste calități sau, mai bine zis, să întâlnim numai în parte calitățile de fond și nimic din calitățile de formă în care recunoaștem un scriitor ajuns la maturitate.

Faptul nu este din cale afară de grav, considerând că versurile sunt, în bună măsură, cu mulți ani înapoi zămislite.

Tânărul filosof clujan a fost mai grăbit ca atâtea din mai bătrânii săi confrați. A dat tiparului cu o clipă mai de vreme păcatele tinerețelor. Se va vedea dacă, în urma confruntării cu spiritul veacului său, va persevera sau va rămâne la canoanele aspre dar de tot atâtea satisfacții ale prozei.

În poezia d-lui Grigore Popa sunt oglindite, în întregime, preocupările generației sale luptătoare: dragostea de pământul natal, de familie și de atmosfera casnică, de graiul bătrânilor și de credințele lor iar tonul ușor profetic

Documente istorice

de Ion Berciu

V.

PLUGARI ROMANI DIN CĂRȚA SĂSEASCĂ, județul Făgăraș,

MĂRITUL nostru COMITET, PREA SCUMPILO FRUNTAȘI,

Zile grele de grea urgie pentru voi au sosit!

Proba de foc pentru întreaga națiune este pusă înainte.

Și noi convinși sântem că națiunea noastră va ieși din ea.

Lupta adevărului contra neadevărului, a dreptății contra nedreptății și-a ajuns culmea, punctul decizător pentru viața ori moartea noastră.

În aceste zile nici unuia nu-i este iertat a se retrage din gloriosul loc. Fiește care să rămână la postul ce-i este designat. Unul pentru toți și toți pentru unul trebuie să ne jertfim. Acum ori niciodată să ne arătăm puterea noastră, ca lumea să ne-o vadă. Să arătăm lumii că sântem conștii de originea noastră, de chemarea noastră, conștii sântem și de datorințele noastre sfinte ce le avem față de neamul nostru, față de conducătorii noștri.

Și noi un moment nu ne îndoim că națiunea cu grandetă își va manifesta vitalitatea sa.

Tot ce ne doare, scumpilor noștri conducători, e că stăpânirea, cu o scandaloasă injurie la adresa noastră a poporului se încearcă a-și justifica prigonirile contra noastră, înfățișându-ne lumii ca îndestulii și mulțumiți cu soarta.

Dar putem noi fi îndestulii, când scoși sântem de pre toate terenele vieții publice și înlocuiți cu funcționari străini de inima noastră, străini de neamul nostru și străini și de necazurile și suferințele noastre?

Putem fi noi îndestulii, când respingându-ni-se de preste tot locul plângerile noastre formulate în dulcea noastră limbă românească, și dreptul de a ne plânge ni este restrâns?

Putem fi noi îndestulii, când pre lângă sarcinile comune ale conlocuitorilor noștri unguri sântem siliți cu puterile noastre proprii a ne mai susține și școala și biserica noastră, îngreunându-ne în dublu poziția, când instituțiile ungurești sunt toate dotate și ajutate din visteria statului, unde cu toții contribuim, iar biserica și școala noastră o para măcar nu capătă?

Putem noi fi îndestulii oare, când școalele noastre ne sunt zilnic amenințate în existența lor prin câte și mai câte legi și ordinațiuni, drepturile părintești la creșterea copiilor noștri ne sunt eludate prin introducerea „kised-ovourilor“, iar sentimentele noastre religioase ne sunt atacate în batjocurile, prin legile păgâne pentru căsătoriile civile, ce sunt pre cale de a se intrude, cu disprețuirea a tot ce avem mai sfânt, a conștiinței noastre de creștini, a legii noastre prea scumpe strămoșești?

Și putem fi noi mulțumiți oare, când de pre toate domeniile erariale — cum sunt și cele de pre țara noastră a Oltului — ca niște lepădături, rupte de lucru, suntem scoși și înlocuiți cu secui și ceangăi venetici, cari aici în țara noastră, în scumpa noastră patrie apărută și udată cu sângele strămoșilor noștri, ne batjocoresc fără a ne putea plânge cui va?

Da! sântem nemulțumiți!

Și nemulțămirea noastră este fără margini!

Iar a ne prezenta ca mulțumiți este cea mai mare injurie ce i se poate face unui popor asuprit și batjocorit ca și al nostru.

Declarăm dară, în fața lui Dumnezeu și a lumii întregi, că tare nemulțumiți sântem cu starea de lucruri, ce ast sistem vitreg de guvernare de azi ni l-a creiat.

Iar vouă, scumpilor noștri fruntași, vă zicem, în numele lui Dumnezeu, în numele scumpei noastre nenorocite națiuni: nu ne părăsiți în aceste grele timpuri! — căci noi vă asigurăm de toată iubirea și recunoștința noastră, de tot sprijinul.

Să nu vă înmoaie jertfele mari ce vi se cer, că pentru națiune le faceți!

Și națiunea în veci recunoscătoare cu litere de aur va înscrie în istoria ei

numele vostru, iar activitatea voastră, ca un motor vesnic de însuflețire, de lucrare și de abnegare, o va propune fiilor săi pentru toate timpurile următoare.

Și acum, scumpilor noștri luptători, întru toate declarându-ne solidari cu voi și primind de al nostru întreg Memorandumul cu toate plângerile lui vă zicem:

Dumnezeu să ajute dreptății, ce voi o reprezentați!

La 1 Maiu 1894, ora 4.

Plugarii romani din Cărța Săsească (Ctatul Făgărașului):

Teodor Bonca, preot adm. paroh, Mihai Dudur, Iosif Muntean, Iuon T. Stanciu, Lazăr Bordean, Lazăr Muntean, Nicolae Maniți, Lazăr Dudur, Lazăr Morari, Nicolae Isaie, Petru Murari, Todor Muntean, Ion Muntean, Vasile Isaie, Iosif Isaie, Lazăr Marin, Andrei Bordean, Vasile Bordean, Maria Bordeanu, Lazăr Mihai, Vasile Mihai, Ioan Bordean, Iosif Muntean, Bucur Boer, Toader Dudur, Nicodim Colcer, Nicolae Colcer, Iosif Mihai, Longin Pascu, Vasile Muntean, Iosif Muntean, Dionisie Bordean, Precup Isaie, Paraschiva Isaie, Iuon Stanciu, Lazăr V. Murari, George Marcu, Ion Cristea, Lazăr Malanga, Iuon Maniți, Nicolae Treciu, Paraschiva Mihai, Iosif Mihai, George Halmagi, Nicolae Stanciu, Lazăr Boieri, Nicolae Pasu, Iuon Dumitru, George Isaie, Nicolae Oniți, Maxin Oniț, Ilie Bratu, Mihai Maniț, Ion Colcer, Iosif Colcer, Gligore Neciu, Nicolae Maniț, Iuon Oancia, Nicolae Morari, Nicolae Hanpu, Lazăr Boier, George Streja, Iuon Muntean, Iuon I. Muntean, Ermulaie Bărbat, Iacob Maniț, Ilie Mihai, Iuon Anghel, George Anghel, Iuon Bărbat, George Blendea, Iosif Isaie, Nicolae Oladășel, George Chiravola, Iuon Dudur, Nicolae Bordean, Nicolae Ocneri, Onia Marcu, Maria Dudur, Agița Maniț, Maria T. Morari, Nicolae Ocneri, Nicolae Bordean, Iuon Bordean, Vasile Pascu, Vasile Matei, George Mihai, Iuon David, Manic Mihai, Emanoil Pascu, Iuon Mihai, Lazăr Bordean, Iuon Maniț, Catarina Brus, Ana Dudur, Maria Isaia.

Lămuriri: O pagină de antologie, în care solidaritatea națională, analiza judicioasă a situației și încrederea robustă în puterea de viață a națiunii și în vrednicia conducătorilor legitimi, se unesc, îmblindu-ne să luăm aminte, să medităm adânc și să învățăm cum se ridică o națiune, prin armonia și depina consimțire a tuturor de a merge pe drumul ales.

Prin puterile noastre

de Dr. N. Căliman

— Continuare din pag. 1-a —

toată liniștea viitorul și dreptatea lui.

Mai avem încă slăbănogii noștri. Aceștia nu pot învăța mersul pe picioare și prin puteri proprii. Au mereu nevoie de cărje proptitoare.

Ei sunt numai urechi și șoaptă. Ba că au auzit așa, ba că pe dincolo. Se gândesc la toate proptelile și cărjile din lume. Numai la puterile proprii nu se gândesc.

Toți acești slăbănogi cred că

mai pot trăi încă azi popoare din milă și prin mila altora.

Să-și ridice toți aceștia ochii și să privească culmile Odesei, ale Kercului și ale Sevastopolului. Ele sunt vecine cu cerul. Vor vedea, că pe acestea stă scris cu litere dumnezeiești:

Nu se câștigă inimile prin milă. Totul se poate câștiga prin puteri proprii. Aruncați cărjile și porniți pe picioare proprii.

Poate se va întâmpla minunea și se vor vindeca și milogii și slăbănogii pe care-i mai avem.

Secara dă un nutreț bun

Pentru ca să putem crește mai multe vite — de toate speciile — ca să ne putem mări câștigurile gospodăriei, trebuie să avem nutrețuri multe și bune. Să semănăm nutrețuri și în islazul comunal și pe locurile noastre. Nutrețuri pentru hrană verde, nutrețuri pentru fânuri, nutrețuri pentru murat, ca și grăunțe de nutreț — de tot felul, dela orz, ovăz, porumb, meu, până la grăunțele și turtele de uleioase — și sfecla de nutreț.

Anul acesta Statul a împărțit multe semințe de nutrețuri și gospodării satelor au semănat mai multe nutrețuri ca în alți ani. Au mai fost și locuri pe care culturile au degerat, pe altele porumbul nu a răsărit, pe altele apele de inundație s'au retras târziu. Toate aceste locuri au putut fi însămânțate cu nutrețuri.

Acum unele culturi s'au secerat: borceagul, rapița, orzul de toamnă. Dacă le întoarcem îndată și dacă nu suntem hotărâți să facem sămânături de toamnă, le putem însămânța cu nutrețuri. Putem semăna acum porumb de nutreț, mei sau secară.

Secara nu dă numai o pâne bună, ea este și un bun nutreț. Ea crește repede și dă o coasă bogată. Se poate folosi și ca nutreț verde, tăind în fiecare zi câteva brazde, lăsând-o să se pălească puțin și dând-o la vite ames-

tecată cu puține paie de orz sau ovăz, tocate, ori cu pleavă. Se poate face din ea fân uscat, pentru iarnă. După cum se poate pune la groapa de murat.

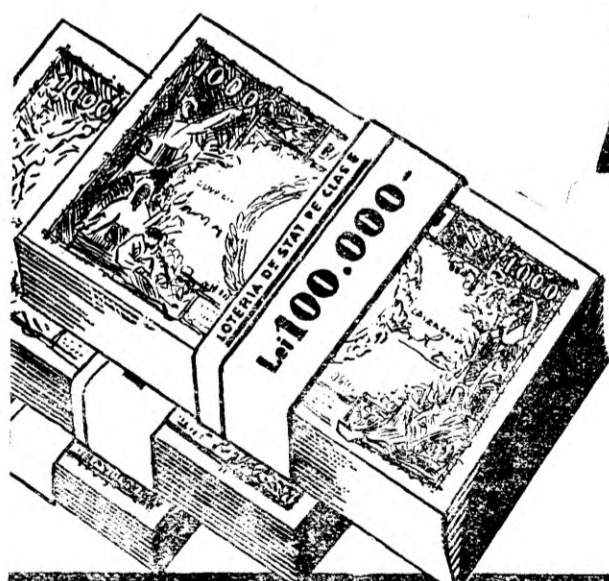
Secara de nutreț se cosește după ce i-a dat spicul.

Sășii din Țara Bârsei, cei din Ardeal, ca și cei din Banat, folosesc mult secara ca nutreț. Ei o seamănă acum, după ce au ridicat culturile de toamnă. În felul acesta ei iau două recolte într'un an, de pe același loc. La aceasta îi ajută și faptul că toate pământurile lor sunt îngrășate, regulat și cu gunoiul dela vite și cu îngrășămintele de fabrică.

Cine are sămânță de secară — și are lipsă de nutreț sau are pământ puțin — să semene acum după orzul de toamnă sau după rapiță — 100 kg. secară la pogon. Ploile ce vor veni — poate mai curând, poate în preajma lui Sft. Ilie — vor ajuta ca să aibă un bun nutreț de secară.

Cine are nutreț, dar are un pământ sărac — și nu are destul gunoiu, ca să-l îngrășe — sau are un pământ prea greu, prea argilos, să semene acum secară și la toamnă s'o culce cu tăvălugul și s'o îngroape sub brazdă. Aceasta se numește „îngrășământ verde“ și el îmbogățește și îmbunătățește pământul.

Plugarii să nu uite secara în toate socotelile lor.

Peste 3 ZILE

TRAGEREA CLASEI A 4-A A LOTERIEI DE STAT

La 16 și 17 Iulie
puteți deveni

MILIONAR

Ți-ai preschimbat
LOZUL?

Informațiuni

Abonamente de sprijin

Cătoiu I. Ioan, funcționar,
Zărnești Lei 500

Facturi pro forma

Ministerul Finanțelor, având în vedere că prețul definitiv al unor mărfuri se întocmește de către Comisiunea mixtă, care poate întârzia uneori, admite ca asupra acestor mărfuri, care se vor trece în registrul special al cifrei de afaceri, după normele obișnuite, — să se emită facturi pro forma.

După fixarea prețurilor definitive, se vor întocmi pentru aceste mărfuri facturile legale definitive, de care se va lua notă în registrul special al cifrei de afaceri, într-o coloană distinctă în dreptul facturii provizorii.

În cazul că prețurile definitive vor fi superioare aceloră asupra cărora s'a achitat impozitul pe lux și cifra de afaceri, întreprinderea va întocmi bordouri suplimentare în termen de 10 zile.

Pentru eventuale plăți în plus se vor acorda compensații.

Registrul de contabilitate

Toate întreprinderile comerciale și industriale sunt obligate a ține registrele de contabilitate prevăzute de Codul de Comerț în vigoare.

Comercianții cu venituri peste 300.000 lei anual, care nu țin registre și nu le comunică fiscalului, la cerere, în termen de 8 zile vor fi amendați cu o cotă egală cu valoarea impozitului elementar, complementar și supracotă, convenite pe un an.

Instanțele speciale au început să funcționeze pe lângă Adm. Fin. Toate întreprinderile să prezinte toate registrele și actele justificative acestei comisii. — Amenzile aplicate nu vor fi reduse sub niciun motiv.

Mare manifestație patriotică la Turda

Duminecă 26 Iulie a. c., va avea loc la Turda o mare manifestație artistică-culturală și literară, organizată de ziarul local „Gazeta dela Turda“ de sub conducerea d-lui Vasile Iluțiu. Semnificația patriotică a acestei șezători se desprinde din interesul ce-l dovedesc scriitorii din toate părțile țării, care și-au anunțat participarea.

Aproape de granița Feleacului, șezătoarea proiectată va avea o însemnătate deosebită și va prileji clipe de înălțare sufletească și de nădejde, atât pentru populația băștinașă cât și pentru miile de refugiați aflați în Turda.

Poeți, scriitori, artiști și toți acei ce simt nevoia să-și dăruiască din elanul sufletului lor un strop pentru Ardeal, vor contribui pentru reușita șezătorii.

Programul va cuprinde cuvântări, poezii, cântece, schițe, toate închinete Ardealului nostru drag; apoi se vor face parastase pentru eroii ardeleni și pelerinajii la mormântul lui Mihai Viteazul și la Feleac.

In atențiunea plugarilor

Plugarii sunt sfătuiți să însămânțeze porumb de nutreț cât mai mult. Timpul e potrivit și se poate însămânța în miriști.

Un sfert de pogon însămânțat cu porumb de nutreț dă furajul necesar pentru o pereche de vite mari.

Trebue să se însămânțeze cât mai multe plante de nutreț, pentru a economisi din boabe.

Tipografia „ASTRA“ Brașov
caută

2 mașini de cules Linotyp

Cronica Războiului

de **Mardare Mateescu**

Armata noastră își împlinește datoria și misiunea

Faptele de arme ale ostașilor noștri, dârzenia în luptă și puterea sacrificiilor, ridică neamul pe înălțimile culmilor de unde îi este îngăduit să privească viitorul.

Paginile de istorie scrise cu sânge și jertfe grăesc însă nu numai de glorie ci au și un înțeles politic internațional cu totul deosebit. Acest înțeles a fost evidențiat de d-l ministru Petrovici în discursul rostit la Breaza, cu ocazia inaugurării cursurilor de vară.

„Până acum — a spus d-sa — vorbeam de Rovine, Plevna, Grivița, Călugăreni, Mărăști și Mărășești. Ei bine la acest colan modest, câte denumiri răsunătoare se vor adăoga: Odesa, Harcov, Cherci, Sevastopol“.

Făcând legătura dintre războiul Crimeei din 1855 și cel pe care-l purtăm astăzi, vorbitorul a spus:

„Crimeea cealaltă, aceea a secolului al 19-lea, ne-a adus oarecari foloase, însă între Crimeea aceea și Crimeea de azi este următoarea deosebire: la Crimeea cealaltă s'a luptat Europa și am folosit și noi ceva; de data aceasta ne luptăm noi și va folosi Europa din jertfele noastre“.

Acesta este înțelesul politic al sacrificiilor românești din Crimeea. Ieri întreaga Europă era amenințată de virusul bolșevic. Fiecare țară a trebuit să lupte pentru a stărpi între frontierele sale pericolul ce amenința să ia proporții tot mai mari. Noi, popor de țărani pașnici și îndrăgostiți de glie și de plug, am avut puțin de luptat înăuntru, dar a trebuit să stărpim răul înainte de a cuprinde ca într'un clește frontierele noastre.

Am terminat războiul trecut în tranșeele aceleiași credințe pe care o avem astăzi. O parte din armata noastră a fost nevoită să lupte în luncile Prutului și ale Nistrului cu foștii „tovarăși“ de arme bolșevizați, iar armata generalului Traian Moșoiu a trebuit să treacă Tisa să curețe Pusta ungurească de bandele comuniste ale lui Bela Kuhn și să se oprească la Budapesta unde a întronat ordinea. Am fost deci cei dintâi luptători împotriva comunistilor, iar mai târziu priveam înfrigurați cum la răsăritul frontierei noastre se pregătea o armată puternică formată din zeci de milioane de cioloveci. De data aceasta nu mai puteam reacționa. Noi nu am trăit niciodată cu gânduri războinice și deci nu am amenințat pe nimeni la ei acasă. În schimb dușmânia spumega la hotarele țării noastre și de abia atunci am trecut dela munca de consolidare internă la eforturi pentru înarmare. Totuși era prea târziu. Cei care ne pândeau din umbră și ne știau slăbiciunile au năvălit asupra brazdei și ne-au cucerit-o. Cea mai rușinoasă umilință cuprinsese armata noastră, iar jalea și mizeria s'a abătut asupra milioanele de Români. Sufletul sănătos al neamului n'a fost

însă învins. El a așteptat momentul de cumplită revanșă. Cum se putea deci ca atunci când a sunat ceasul recuceririi brazdei și apărării Europei, armata Regelui Mihai să nu se alăture forțelor germane și să nu lupte cu toată puterea sufletului ei dincolo de fostele hotare pentru a îngropa pentru totdeauna pe dușmanii noștri și pentru a stabili ordinea în Europa? De altfel noi am fost o sentinelă permanentă a Europei și nu am făcut astăzi altceva decât să ne îndeplinim rolul pe care neamul nostru l-a avut de veacuri. Faptul că ne-am alăturat din prima zi războiului sfânt, sacrificiile și jertfele de sânge, contribuția țării noastre la alimentarea războiului, dovedesc din plin maturitatea conștiinței europene a poporului nostru și această conștiință l-a situat la locul de cinste și de dreptate, recunoscându-i-se drepturile imprescriptibile la viață liberă și unitară în noua Europă în care numai popoarele cu o conștiință proprie vor putea trăi.

Dar lupta noastră și înțelesul ei a fost minunat caracterizată de primul ministru al țării în discursul rostit cu ocazia vizitei făcute la Argeș.

„... Războiul acesta — a spus d-sa — este și o marea purificare națională și o regăsire a mândriei și datoriei de Români.“

S'a vorbit prea mult altădată și de aceea cuvântul luase locul faptei.

Este timpul ca în fața jertfei și a sângelui nostru, să ne dăm seama și noi și să-și dea seama și alții că sub regimul Mareșalului Antonescu, fapta este cel mai bun cuvânt.

Sunt unii care ne provoacă în fiecare zi, așteptând răspunsul nostru sau luând tăcerea noastră drept pretext pentru noi provocațiuni.

Tuturor acestora le răspund: În acest ceas, neamul românesc și-a închinat ființa și lupta lui în Răsărit pentru prăbușirea bolșevismului.

Fiind că el este și rămâne anticomunist.

Luptăm pentru a ne apăra pământul, familia, proprietatea și credința, pentru a ne împlini misiunea de popor de margine, care s'a jertfit totdeauna pentru tradițiile continentului și ale crucii.

Armata noastră își împlinește datoria și misiunea.

Ori câte provocări vor mai veni de acum înainte și ori câte interpretări se vor mai face, nu le vom mai răspunde.

Cine provoacă de acum înainte, provoacă pe contul său și al propriului său viitor.

Este tot ceea ce avem de agăogat pentru că și prietenii și dușmanii noștri își pot da seama că lătoră neamului nostru este în marș.

Situația pe alte fronturi de luptă

Pe frontul de Răsărit, în sectorul central, trupele germane se află dincolo de Don, la o distanță de peste 100 km. După „Observer“, se crede că Inaltul Comandament german folosește metoda dela Kiev, adică o încercuire foarte

largă executată simultan, pe la Nord și pe la Sud și apoi o reducere progresivă și concentrată. Eforturile depuse în iarna trecută de uzinele de armament germane au astăzi rezultate uimitoare. Diviziile germane dispun de un material mai rezistent și mai numeros permițând mari concentrări de mijloace de luptă în zonele cele mai active. Armata mareșalului von Bock nu mai așteaptă decât reorganizarea unităților întrebunțate la Sevastopol. Marea ofensivă împotriva Caucaziei este legată de reducerea rezistenței sovietice în punctul de joncțiune între cele două armate germane din bazinul Donețului și din jurul Bielgorodului, la Nord de Charkow. În această regiune se semnalează o importantă retragere a liniilor sovietice la Est de Kursk și Bielgorod. Unități blindate ce fac parte din grupul von Kliment au atins orașul Liski-Svoboda, situat pe Don la 80 km. Sud de Voronej, după ce au ocupat nodul de cale ferată Waluiki. Dacă este adevărat, forțele mareșalului Timoșenco nu pot evita încercuirea decât trecând Donul, în spațiul ce separă cele două orașe. În cercurile germane situația este privită cu un optimist robust în ceea ce privește rezultatul încercuirii care este pe sfârșite și care depășește în importanță chiar și marile manevre din vara trecută dela Minsk, Bialistok și Gomel. În sectorul Riev, diviziile germane au fost puse la rândul lor în mișcare împotriva Moscovei înaintând pe un front larg. Un alt succes german se desemenază în sectorul Moscova—Kalinin, unde atacurile germane se intensifică. În alte puncte ale frontului, unitățile blindate germane au reușit să efectueze noi spărături în dispozitivul apărării sovietice. Pentru a completa tabloul ofensivei din vara aceasta trebuie să menționăm că participarea aviației germane este mai puternică decât în anul trecut, iar rezultatele sunt mai mari ca niciodată.

Dar cea mai mare acțiune a aviației germane și a submarinelor din săptămâna aceasta este cea din apele dintre Capul Nord și Spitzberg, la trei sute până la patru sute de mile depărtare de țărutul nordic al Norvegiei, contra unui convoiu inamic care mergea în direcția Uniunii Sovietice. Escadrile de luptă și submarine germane au atacat convoiul anglo-american în Nordul regiunii arctice și au distrus cea mai mare parte din el. Convoitul era format din 38 de vase de comerț și transporta aeroplane, tancuri, muniții și hrană. Au fost scufundate în total 28 vase cu o deplasare de 192.400 tone. Dacă transportul ar fi ajuns la destinație, o armată de 50.000 de oameni ar fost complet echipată. Se înțelege deci ușor disperarea cercurilor anglo-american-bolșevice și teama de care sunt cuprinse. Armamentul destinat bolșevicilor cu greu va putea ajunge să îndeplinească dorința inamicilor.

În Africa, mareșalul Rommel, caută de câteva zile punctul cel mai slab al rezistenței britanice dela El Alamein, iar în așteptarea întăririlor ce vor veni, avioanele bombardează aerodromuri și puncte strategice la o depărtare de 400 km. înaintea frontului. Se știe că Suezul, Alexandria și alte localități importante au fost bombardate, și de teama acestor bombardamente și a altor dureroase perspective colonia engleză dela Cairo a părăsit orașul.

Un fapt care trebuie menționat în cronica noastră este moartea primului ministru turc Refic Saydam, în urma unui atac de apoplexie. D-l Saracioglu, ministru de externe a fost însărcinat cu formarea noului guvern.

Redactor responsabil
ION BOZDOG